

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre
8 K. Tanítóknak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 15. ára 10 fillér. Telefon-szám 15.

Felolós szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: FÜLEI SZ. LAJOS.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □em-ként 6 fillér-
többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen heten ki nt
két szer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomató és könyvkötő intézete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10.489. sz. és hirdetések küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. — M. kir. postatakarék és Clearing számla 10.489 sz.

A középiskola első osztálya.

A középiskola egyetlen osztályának el-
végzése sem okoz a tanulónak annyi gon-
dot, mint épen az első osztály.

A gimnázium, illetve a középiskola
ezen osztálya az, amely a tanulót a leg-
nagyobb teherrel nyomja s ennek befeje-
zése tartja a szülőket is a legnagyobb vá-
rakoásban. Azzal a hön óhajtott remény-
séggel adják a szülők serdülő gyermekeiket
ez osztályba, vajha a neveltetésére és tan-
ítására fordított anyagi áldozatoknak, lelki
aggódások sokaságának, meglenne a várt
és kívánt sikere.

Nem végzek azt hiszem felesleges
munkát, ha most az új tanév küszöbén,
mikor oly sokan készülnek gyermekeiket a
középiskolába adni, az elemi népiskola
megfelelő osztálya és a középiskola első
osztálya közötti összeköttetésre vonatkozó-
lag elmondom szerény nézetemet.

Köztudomású dolog, hogy amely tan-
uló az elemi népiskola négy alsó osztá-
lyát legalább elégséges (4) eredménnyel
elvégezte, azt a középiskola első osztályába
már felveszik. De természetesen sokkal
szivesebben veszik fel azt, ki az ötödik s
esetleg még a 6-ik osztályt is elvégezte,
mert ezeknek van igazán megfelelő elő-
képességek. S ha már most fontolóra vesz-
zük e körülményt, minden utógondolat
nélkül bátran kimondhatjuk, hogy a nép-
iskola negyedik osztályából az első gim-

náziumba való fölvetel helyességéhez bizony
sok kétség fér. Mert az a 6 éves tanulni
kezdő gyermek, a mostani rendszer mellett
már 10 éves korában első gimnázialis
osztályu tanuló, 18 éves korában pedig
már érett ember, azaz, hogy ember lenne,
ha nem épen ilyenkor volna a legnagyobb
szüksége még, mint felserdült, de még ki
nem forrott ifjunak, a helyes neveléssel pá-
rosult vezetésre.

Mig egyfelől tehát a középiskolába
való felvétel a kora ifjkorban történik,
másfelől a tanuló előképzettsége is sok te-
kintetben hiányos, mert az elemi népiskolák-
nak, nem mint egykor a pro gimnáziumok-
nak (előkészítő osztályoknak) a középiskolák
számára való előkészítés, hanem a nép ál-
talanos nevelése és oktatása a célja s így
semmi esetre sem ölelhet fel akkora tan-
anyagkört oly közvetlen célzattal, mely a
középiskolába való felvétel céljára teljesen
kiegítő lenne. Így a népiskola négy osztá-
lyát végzett tanulót nem is lehet oly
nyugodtan felvenni az első gimnáziumba,
mint annak idején az előkészítő iskola ne-
gyedik elemi osztályát elvégzett tanulót.
Hanem igenis a népiskola ötödik s még
inkább a hatodik osztályát elvégzett nö-
vendéket, mert e két utóbbi osztályban,
— melyeknek tananyaga nagyrésztben meg-
egyezik a középiskolák mellett régebben
fennállott előkészítő osztályok tananyagával,
— mig egyfelől igen sokat bővül a gyermek
ismeretköre a reális tantárgyak, továbbá a
történelem, alkotmánytan felvételeivel, más-
felől a többi tantárgyak részletesebb tanu-

lásával, a négy alsó osztályban szerzett ismeretei határozottan megszilárdulnak, vagyis teljesen a sajátjává lesznek.

Az ötödik osztályban kezd tulajdon-
képen a tanuló önállóan gondolkodni és a
tanítottak alapján a saját erején is tanulni,
mert addig lépésről-lépésre ugyszólva kézen
fogva vezette tanítója, s minden előirt ismeretre megtanította. Bizonyos mértékű ön-
álló munkásság pedig, az első gimnázium-
nak illetve a középiskola első osztályának,
elengedhetetlen feltétele.

A legtöbb gyermek azonban a nép-
iskola négy osztályának elvégzése után, te-
hát 10 éves korában, nemcsak hogy még
igen szűk látkörű, de festileg is oly gyenge
és fejletlen, hogy már csak ezért is a nép-
iskola ötödik osztályában kellene hagyni,
hogy kevesebb szellemi megterhelés mellett
mindenesetre jobban fejlődnek testileg és
szellemileg egyaránt, mint az előtte új
irányzatú, más tanítási modoru és több
anyagot felölelő középiskolai első osz-
tályban.

Mint az elemi népiskola negyedik és
ötödik osztályának több év óta tanítója,
szerzett tapasztalataim és meggyőződéseim
alján, minden szülőnek a legjobb in-
dulattal, nyugodt lelkiismerettel ajánlom,
hogy tovább tanulni akaró gyermekét csak
kivételes esetekben a negyedik, de máskülönben
mindig az ötödik osztály elvégzése után adja a
középiskola első osztályába.

Az ötödik osztály elvégzése után sok-
kal kisebb zökkenéssel, nehézség nélkül,
ugyszólva észrevétlenül jut a tanuló a kö-

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRGÁJA.

Csehely Adolf sirjánál.

— A „Székely-Udvarhely” eredeti tárcája. —
(Nosz Gusztáv tanár beszéde)

Az élet géniusza lefelé fordítja fátylóját, je-
léül annak, hogy egy fáradt halandó ismét be-
fejezte földi pályafutását, de sajnos, hogy ezen
fáradt halandó te vagy feledhetetlen jó Adolf ba-
rátom!

Még csak néhány napja, hogy a halál sejt-
telmeitől gyötörve, a halál gondolatával kibékülve,
engem kértél fel arra, hogy ha majdan fáradt
szemeid örökre becsukódnak, sirodnál én tartsam
a bucsuztatót és én bár fájó és szorongó szívvél,
kénytelen voltam neked azt megígérni.

Te, ki a jóság maga voltál, miért lettél oly
kegyetlen, hogy ily szomorú feladatot róttál reám.
Te, aki mindig oly türelmes valál, miért siettet-
ted most annyira az alkalmat, hogy ígéretemet
beváltva, neked ezen utolsó baráti szolgálatot
megtegyem?

A legmélyebb megilletődéssel, egész ben-
somban megrendülve állok tehát koporsódnál és
rövid pillanatra föltartóztatlak utolsó utadon. Hadd
tolmácsoljam mindnyájunk fájdalmát. Hadd mond-

jak utolsó Isten hozzádot zokogó özvegyed, árva
gyermekeid, lesújtott rokonaid nevében, akik ben-
ned oltalmazójukat, támaszukat, atyjukat, minde-
nüket veszítették; akiken te szived egész melegé-
vel, léted összes gyökérszálaival a legforróbban
csüngtél és akiktől most örökre elszakadtál.

Bucsuztatlak ezen város előkelősége nevé-
ben, mely eljött, hogy elismerését fejezze ki
annak szellemi életében, kulturális törekvéseiben
kifejtett, nem zajos bár, de annál intenzívebb
közhaznu tevékenységédért.

Bucsut mondok intézetünk nevében, amely-
nek te egyik disze valál és amelynek hírét, szín-
vonalát emeled nemes törekvéseid elévülhetetlen
érdemeivel és áldásos munkásságod gazdag sike-
reivel. Eljöttünk mi, a te volt tanártársaid, akik-
kel szemben te mindig a legigazibb kollegiális
érzetét tápláltad. Mi meg mindenben bámultuk
tudásod rendkívüliségét, ismereteid sokféleségét
és esztétikai izlésed finomságát; feltétlenül meg-
hódolunk puritán jellemed, fíradhatatlan munka-
erőd, szeplőtlen erkölcsi egyéniségéd, fenkölt gond-
olkodásod és kristálytisza világnézetéd előtt;
szerettük lelked költői felfogását és emberbaráti
elveidet; tiszteltük lényed erkölcsi egyensúlyát és
azt a nemes egyszerűséget, mely megvetette a
tömeg olesó tapsait és a népszerűség tömjén

füstjét, hanem magába zárta egyéni értékét, mint
a kagyló a gyöngyöt.

Sajnos, nem jöhetett el, nem hozhatta ko-
szoruit, nem áztathatta azokat könnyeivel, hanem
csak utólag fog zarándokolni sirodhoz a tanuló-
ifjuság, amelyet te annyira szerettél, amelynek
érdekeit hivatásoddal összeforrasztottad és amely
téged is önzetlenül szeretett és amely most azzal
a fájó érzéssel fog visszatérni az alma mater
csarnokaiba: szeretett Csehely Adolf tanárunk
nincs többé . . .

A sorsnak kegyetlenségét látom abban, hogy
a te szived, mely oly erős volt hitében, Isten-
félelmében, mely oly erősen szerette közös anyán-
kat: a magyar hazát, a magyar földet, mely oly
lángolóan rajongott a szép, nemes és jó eszméi-
nek kultuszaiért, mely oly erősen gyűlölt mindent,
a mi szennyes és aljas, hogy ezen erős sziv oly
gyenge volt testi szervezetében és hogy ép ezen
sziv oltotta ki életed lángját. A sors kegyetlen-
sége nyilvánul abban, hogy a te szived, mely
mindenkinek csak jót akart, mely a közügy ja-
véért minden dobbanásában oly lelkesen hevült
és amelyből minden rossz indulat, minden sértő
szándék oly távol állott, hogy ezen nemes sziv
éppen csak neked, csak saját magadnak okozta a
legnagyobb fájdalmat.

zépiskola első osztályának ismeretkörébe. Ne a sietés, de a feltétlen elegendő előképzettség legyen a főelvünk.

S most, hogy az iskolák kapui ma-holnap újolag megnyílnak, kétszer is meg kell minden szülő fontolja gyermeke jövőjét, nehogy esetleg gyenge és hiányos előképzettséggel a gimnáziumba adja, s így az első év sikertelen átínlódásával, egy tisztességes összeg ok nélkül való kiadása mellett, a fiúnak örökre kedve vétessék a tanulástól.

Semmi munkánál nem jó a sietés, de az értelmi fejlődés épen nem tűr egy lépés ug-rást sem.

Kifejeztem véleményemet, — melyet egyes szülőknek tájékoztató kérdezősködésőkre többször volt alkalmam szóval elmondani, itt e helyen nyilvánosan is, azzal a biztos tudattal, hogy tanítóársaim, s a középiskolai tanárok is velem e tekintetben egyetértenek, s így egy véleménynyel, ugyanazon nézettel sikerül a szülőket teljes mértékben meggyőzni és megnyugtani, hogy a középiskola első osztályára, annak a tanulónak van valóban elegendő előképzettsége, ki az elemi népiskolának öt osztályát legalább jó (3) eredménnyel elvégezte.

Gyerkes Mihály.

Inségtől mentő munkálatok.

I.

Irtó: **Borszéký Soma** nyug. min. o. tanácsos.

Inséges idők bekövetkeztét jósolgtják csillagásaink, de nemcsak a székelysége, hanem egész Magyarországra nézve is. Ha ez így van s már most meggondoljuk, hogy a midőn *csupán a székelység* végpusztulásának megakadályozásáról volt szó, akkor senki és semmit sem akart áldozni a fajfentartó székelység ithontartására és megmentésére; mennyivel kevesebb reményünk lehet most, a már ismert *mentő eszközök* megvalósítására, midőn a mindenfelől megjósolt inséges állapotok az egész országot a veszedelem bekövetkeztével fenyegetik.

Az *És mégis mozog a föld* elvből kiindulva, nehogy a bekövetkezhető viharok azt a földet is elfújják lábunk alól, mely még miénk, nehéz küzdelmeink között is meg kell gondolnunk, hogy: *semmittevés* állapotainkat javítani nem lehet. Azt mondja a költő: *csak az halad*, a ki megindul. Induljon meg tehát az egész székely-

De most már tul vagy minden földi gyötrelmen, neked most már nem fáj semmi; most csak a mi lelkünk hurjai rezdülnek meg fájdalomasan a te vesztéséged érzetének kinos érintésétől.

Lelked előtt, mely szomjuhozta a világosságot, ime megnyitlak az örök világosság kapui; elméd, mely mindenkor fürkészte az emberi élet jelenségeinek titkait, az emberi lét megfejthetlen problémáit: ime már nem töpreng többé e rejtélyeken; előtte már nincs probléma, hanem csak megoldás.

A tudományban mindenkor csak az igazság tanait hirdetted, az igazság rendithetetlen bajnoka valál; most szemben állasz az örök igazsággal, amelyben nincs csalódás, nincs fogyatékoság. Feltétlenül meghódoltál minden előtt, a mi törvény és törvényszerűség és ime most engedelmekedtél a legszigorubb törvénynek, a mulandóság ércétörvényének.

Az életben, a természetben, a költészetben, a művészetben kerested és szeretted a harmóniát és gyűlölted mindazt, ami visszatetszést szül és ime most megtaláltad a legnagyobb harmóniát, melyet semmiféle disszonancia nem zavar többé. Bensőd aeolhárfa-ját nem bántja többé a világ sivár zaja, az emberi gyűlölködés sértő hangja.

ség! Vegyük számba, hogy a székely észszel eddig kigondolt *mentőeszközöket* mennyiben tudtuk megvalósítani, s ha nem valósultak, miért maradt el megvalósulásuk, és miként lehetne most az inséges idők bekövetkeztének esetében is, a *köz-munkák közvrtítése révén*, a székelység sorsának javulását kieszközölni?

Észleleteink eredményéhez képest: *első teendőnek tartom annak megállapítását*, hogy a százados mulasztásokkal szemben, miként kell magunkat, *mint nemzetnek* berendezni, hogy a jelen korban szükségessé vált *erőgyűjtés küzdelmei* eredménytelenek ne legyenek.

Az 1902-ik év augusztus havában Csik-tusnádon megtartott I-ső Székely kongresszus, jövőben is, időnkint szükséges összehívására: egy *végrehajtó-bizottságot* küldött ki, melynek elnöke *Bedő Albert ur* Budapesten, aki egyuttal a Székely-Egylet elnöke is.

Ezen *Végrehajtó-bizottság* nagyfeladatok teljesítésére van hivatva; ámde a II-ik *Székely-kongresszust* nem Csik-tusnádra, nem Marosvásárhelyre, nem Sepsiszentgyörgyre, hanem *Székely-udvarhelyre* kell összehívni; ennél fogva: ezen *nemzetgyűléseknek* Székelyudvarhelyt *leendő megtartását* más, mint *Székelyudvarhely* város közönsége nem sürgetheti. Mert már az I-ső Székely-kongresszusnak Székelyudvarhelyt leendő megtartását is sokan ohajtották, de Ugron János, kongresszusi tag indítványában foglalt *ezen eszme* azért lett leszavazva, hogy indítványozó nyomatékosabb ellenvetésre *nem számítván*: czáfólatlanul hagyta az ellenvélemény azon három állítását, mintha:

a) Székelyudvarhely nem esnék a másik három székely vármegye közepén, s nem volna természetes központnak tekinthető;

b) mintha Udvarhely nem rendelkezne olyan nagy termékkel, melyekben a kongresszus megtartható volna;

c) mintha a tömegesen megjelent tagok nagy száma miatt, azokat *Udvarhelyen* nem is lehetett volna elszállásolni.

Holott ezen állítások mindenikével ellenkezőleg ismert statisztikai adatok igazolják, hogy Székelyudvarhely — körülbelöl: — egyforma távolságra esik a másik három vármegye fővárosaitól, és csak vasutak nem léte miatt vannak a székelyek kényszerítve, kerülő utakon, három-négy vármegyét összejárni, hogy a szomszéd megyébe eljuthassanak. S ha nincs is a négy Székely vármegyének *Székelyudvarhelyt egy közös telke*, de

ilyen *köztelkek* a többi megyék fővárosaiban sem léteznek; s az is bizonyos, hogy a *tusnádi kongresszuson* megjelent tagok mindenike: *Székely-udvarhelyt* is kapott volna lakást.

Székelyudvarhely városának tehát első kötelessége: az *érdekelt Székely-Egylet* vidéki választmányának tagjait s más *érdeklődő ügybarátokat* maga körébe csoportosítani. Egy, e célból összehívandó gyűlésben való részvételre őket megnyerve, Ugron János, országgyűlési képviselő urat, a Székely-kongresszus tagját, kellő támogatásban részesítve, felkérni arra, hogy mutassa be Székelyudvarhely város részéről: a székely-kongresszus előkészítő bizottságához intézendő előterjesztésnek olyan értelmű tervezetét, melynek alapján tárgyalható legyen, hogy a *székely kongresszusnak* Székelyudvarhelyen való megtartására, Székelyudvarhely város területén megszerzendő *köztelken* egy olyan nagyobb szabású *ház épüljön fel*, mely a budapesti unitárius egyház épületéhez hasonló módon: részben bérháznak lévén berendezhető; az időnkinti lakberek fedezzék az 50 évi amortizáció mellett felveendő kölcsönnek évenként fizetendő kamatait; mi által Székelyudvarhely nemcsak, mint a *székely-vasutak egyik gócpontja*, hanem, mint a „Rabonbánok“ fészke, a *négy székely vármegye központjává* volna felavatható. A hol a székely vármegyék mindenike, a *kongresszus tanácskozási tárgyaira nézve érdekelve lévén*, állandó irodát kellene hogy fentartson.

Ezen mentő-eszköz jogosultságát senki sem tagadhatja el, miért is *Székelyudvarhely városának közgyűlése*, a fentebbi tanácskozások eredményeképpen, *határozatilag* kikellene, hogy mondja: „*egy állandó bizottság kiküldését*“, mely a székely-kongresszus előkészítő bizottságával érintkezésbe lépve, kérelmezze a *II-ik székely-kongresszusnak Székelyudvarhelyt leendő megtartását*. Jövőre nézve pedig azon általános ohajtnak a székely-kongresszus elé terjesztését, hogy a székely-kongresszus ezen ügyre nézve a vezető szerepet elvállalván, *eszközölje* ki a megfelelő *ház felépítését Székelyudvarhelyt*, hol aztán a *székely-kongresszusok* időnkint megtarthatók legyenek.

Ezen *mentő-eszköz* megvalósításával a *székely kongresszus* igen sok székely családnak adhatna munkát és kenyeret a kezébe.

Tankönyvek és iskolai felszerelések az összes felsőbb és elemi iskolák részére pontos és lelkiismeretes kiszolgálás mellett kaphatók *Betegh Pál* könyv-, papir-, író- és

nem gyűjtöttél, hisz tanár-embernek erre nincs módja, de gazdag szellemi tőkéd kamatait gyümölcsöztetted a vezetéssedre bizott ifjuság életelveinek irányításában.

Nyugodtan pihenhetsz sirodban, boldogan szőheted tovább szép álmaidat. Nem haltál meg, mert emléked élni fog az intézet annaleseiben, élni fog tanártársaid szeretetében és a növendékek hálaérzetében. Az a szeretet, mely neked *szövetnekül* szolgált egész pályafutásodon, továbbá is ragyogni fog el nem halványuló fényben, iskoláink életében és a mi törekvéseinkben.

Ti kis madarak, akik itt a közelben énekeltek, daloltatok Csehely barátomnak a legszebb éneket, mert költői lelke szerette a madárdalt. Ti virágok, a melyek itt illatoztok, hozzátok feléje a legszebb illatot, hisz poétikus kedélye felmélvedik a természet ölen és te sir, add meg neki a megérdemelt örök nyugodalmat, hisz alig zársz magadba nemesebb *hamvakat*!

És most Isten veled te derék hazafi, hitbuzgó keresztény, kiváló tanár, igazi ember, jó barát, gondos apa, gyöngéd férj! A könny, mely szemembe tölul, megszenteli a fájdalmat, mely keblemet dulja. Isten veled Adolf barátom! Legyen neked a föld könnyű!

Nosz Gusztáv.

Oda lenn örök összhang, örök béke, örök álmom. Oda lenn már nem fáj semmi.

Te most boldog vagy! . . .

Most teljesen boldog vagy! Hiszen büszkén tekinthetsz vissza egy nemesen eltöltött életpályá gazdag tartalmára. Mindenkor szent volt előtled a haza. Szülőfölded égbenyuló bércei megtanítottak téged égő honszerulemre, mely nemcsak csengő, de üres szavakban, hanem a közjóra irányított tetteikben nyilvánult.

Mint keresztényt jellemzett Téged a mély meggyőződés és bensőségen alapuló törhetetlen hit és vallásosság. A mindenható Isten neve soha profán módon nem hangzott el ajkadon.

Mint tanár, mintaképe voltál a megalkuvást nem ismerő kötelességtudásnak és erkölcsi felelősségérzetnek, a legnemesebb ambícióval párosult ügybuzgóságnak és a pedanteriával határos pontosságának és lelkiismeretességnek. Mint ember, a legidialisabb humánizmus ígét nemcsak hirdetted, hanem gyakoroltad is azokat, ott, ahol csak lehetett. Mint barát, rokon, férj, apa gyöngéd, szeretetteljes, áldozatkész, jóságos valál.

Elmulál kedves Adolf barátom, de nem haltál meg, mert nem hal meg az, aki generációkra szórja lelke kifogyhatatlan kincseit. Nem hal meg az, aki mély nyomokat hagy maga után. Vagyont

rajz
Kos
békő
tos k

J
1., 2
2-3
vételi
tartat
nek,
kedje
vidék
delm
nepé
delek
A tar
kezdő

fiu n
mind
1-ig
meg
szept
és d.
mébe
szárn
tek 4
tartat
nyilik
járt t
iskola
pedig
vezet
könyv
tanita
Baláz
V. os
A kö
lévén
fizetn
kapna
jegyz
ják.
k e s

leány
és 4-
volt.
rona,
ség i
tandó
kérdé
osztá
nyitá
nagy
lettel
27. A

egyer
zéke
igazg
könyv
felvil

apát-
több
állítá
teljes
Soma
rosur
vább
kely
a szé
dezi
adóh
— K
főisp
után
alisp
várm
kezik

B o r
nács
rost
cikks
hely

rajzszekerkeskedésében — *Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15. szám alatt. Tankönyvek bekötése* legolcsóbb árak mellett gyors és pontos kivitelben *ugyanitt* történik.

Tan- és nevelésügy.

A ref. kollégiában a beiratások szeptember 1., 2. és 3-ik napjain délelőtt 9—12 óráig és d. u. 2—3-ig eszközölhetők. A pótló-, javító- és felvételi vizsgálatok a beirás napokon délután 3—6 ig tartatnak meg. A városi (helybeli) szülők kéretnek, hogy fiaikat szeptember első napján szíveskedjenek beírni, nehogy 2-ikán és 3-ikán a vidéki tanulók tömeges jelentkezése miatt késedelmet szenvedjenek. Az új iskolai esztendő ünnepélyes megnyitása szeptember 4-ikén (vasárnap) délelőtt 10 órakor lesz az intézet dísztermében. A tanítás szeptember 5-ikén (hétfőn) reggel megkezdődik. Az igazgatóság.

Értesítés. A székelyudvarhelyi községi elemi fiúiskolába az 1904—905. tanévre felvételnek mindazon növendékek, kik f. évi szeptember hó 1-ig 6 ik életévüket már betöltötték, de a 12 évet még nem haladták meg Beiratások folyó évi szeptember hó 1., 2. és 3. napjain d. e. 8—12-ig és d. u. 2—5 ig a községi iskola tanácskozó termében (az óvoda épülete emeleti részének jobb szárnyán) fognak eszközölni; a javító-vizsgálatok 4-én d. e. 9 órakor a IV—V. oszt. tantermében tartatnak meg; a tanév pedig 5-én d. e. 8 órakor nyílik meg Beiratások alkalmával a már iskolába járt tanulók kötelesek magukkal hozni az előbbi iskolai évben nyert bizonyítványukat, új tanulók pedig az életkorukat tanúsító és az anyakönyvvezető által 4 fillér ellenében kiállítandó anyakönyvi igazolványt. A jövő tanévben az I. osztályt tanítani fogja Lőrinczy Béla, a II. osztályt Blájer Balázs, a III. osztályt Kertész Albert, a IV. és V. osztályt pedig Gyerkes Mihály osztály tanító. A községi iskola növendékeinek oktatása ingyenes lévén, a tanulók semmiféle díjat nem kötelesek fizetni. A szegény tanulók ingyen tankönyveket is kapnak, a tehetősebb szülők pedig a tankönyvek jegyzékét beiratáskor az igazgatóságnál megkapják. Székelyudvarhely, 1904. aug. 24. Gyerkes Mihály, h. igazgató.

Értesítés. A székelyudvarhelyi evang. reform. leányiskolába a beiratások szept. 1-én kezdődnek és 4-én estig tartatnak. Tandíj annyi, mint eddig volt. Beiratási díj minden gyermek után egy korona, mely a beiratáskor fizetendő. Tandíjmentesség iránti kérések az igazgató-tanítónőhöz nyújthatók be, ugyancsak 4-én estig. Több irányú kérdésközlésre azt is tudatjuk, hogy az V. és VI. osztály is fenn fog tartatni. Az iskolai év megnyitása szept. 5-én d. e. 8 órakor lesz a piactéri nagytemplomban tartandó ünnepélyes istentisztelettel kapcsolatosan. Székelyudvarhely, 1904 aug. 27. Az igazgatóság.

Szülők és gyámok szives figyelmébe. Minden egyes tanintézetnél az összes tankönyvek jegyzéke a beiratáskor ingyen megkapható az intézet igazgatóságától. Ne mulasszák el tehát a tankönyvjegyzéket kérni, amelyből mindenki biztos felvilágosítást nyer a használandó könyvekről.

Különfélék.

— **Személyi hírek.** Jung-Cseke Lajos apát-plebános f. hó 25-ödiken Borszékéről, ahol több hetet töltött megrongált egészségének helyreállítására, városunkba visszaérkezett. Az apát teljesen visszanyerte egészségét. — **Borszék y Soma nyug. miniszteri oszt. tanácsos** tegnap városunkban időzött s még a délutáni vonattal tovább utazott. A kiváló tevékenységű valódi székely hazafi most iszközérdeklő dolgokban fáradozik; a székely vasutakról irt nagyérdemű művét rendező sajtó alá, amely rövid idő alatt lapunk kiadóhivatalának könyvnyomdájában fog megjelenni. — **Kishalmágyi Holla k y Arthur, vármegyénk főispánja** tegnap reggel néhány napi távollét után hazaérkezett. — **Dr D a m o k o s Andor** alispán pedig ugyancsak tegnap d. u. Szathmárvármegyébe utazott, a honnan jövő hétfőre érkezik vissza.

— **Inségtől mentő munkálatok** cím alatt **B o r s z é k y Soma** nyug. miniszteri osztálytanácsos tollából egy minket, Székelyudvarhely városát és Udvarhelyvármegyét igen közelről érdeklő cikksorozatot kezdtünk meg a „Székely-Udvarhely” mai számában. Midőn ezt az irányadó kö-

rök szives figyelmébe ajánljuk, már előre jelezzük, hogy a cikkelyek megjelenése után, magunk részéről is hozzászólunk a fontos kérdésekhez.

— **Székelykeresztúri unitárius gimnázium.** Egy pár nap választ el az iskola ujesztendőjétől. Az 1904—5. iskolai év a jövő esztendőhöz — szeptember hó 1-én megkezdődik. Ez a nap tanulóra, szülőre és a tanítézet vezetőre egyformán nevezetes nap, sőt a legnagyobb biznysággal állíthatjuk, hogy öröm nap is. Az édes reménység, a tanuló és szülő szívét magasztos, nem minden nap érzett öröme indítja. A tanintézetek tanári testületei, mintha gyermekeiket nyernék volna vissza s minden hivatásától áthatott tanár lelket áthatja a nagy — a szent kötelesség érzete: nevelő atya vagyok, akire az édest, a kedvest, a család szemefényét, jövőjét bízzák. Nem csodálkozhatunk, hogyha örömtől, a léleknek boldogságától ragyognak a szemek az iskolai év megnyitó ünnepélye alkalmából és oly megragadó ihlettséggel nyílnak az ajkak „Te benned bíztunk eleitől fogva!” „Dicsőséges Ur Isten!” Ezen az általános, az iskolához tartozó mindegyessel közös öröm okok mellett, minden iskolai év kezdetével, egyes iskolának van különös oka az örövendezésre, az ünneplésre. A székelykeresztúri unitárius gimnáziumnak régtől fogva nem volt ily kiváltságos öröm új éve! Sőt a reményt nem egyszer borította aggodalom sötét fellege! Most reá is öröm, nagy öröm napja virrad az 1904—5. isk. év első napjára! Gonddal, félté szeretettel, áldozattal és kitartó munkával ápolgatott, fel nem adott és el venni nem engedett reménye vált valóra. Kiskorúságából egy lépést tett nagykorúsága felé! Kétséges, a hanyatlást jelző megállapodása, az állami középiskolai tantervbe be nem illeszthető helyzete szünt meg. Unitárius szívnek mindenütt és emellett Udvarhelyvármegye s nevezetesen Székelykeresztúr lakosságának öröme kell, hogy legyen az, hogy a székelykeresztúri unitárius gimnázium a 6-ik gimnázialis osztály beállításával, a jövőnek megfelelőleg, egy lépéssel tovább haladott célja, rendeltetése felé! Ezért lesz a jelen 1904—5. isk. év megnyitási ünnepélye a szokottnál lélekelőbb, örömmel tejesebb! Szép, értékében, kezeségében kiszámíthatatlan újévi ajándék. Legyen érette áldott az emberiség Gondviselője. Ebből az öröme indító, rég várt alkalomból, úgy halljuk, hogy az igazgatóság általánosabb szándékozik tenni az iskolai évet megnyitó ünnepélyt! Akitet bármely okból öröme indít, a megnyitás napján — szept. 4-én — ragadjuk meg az alkalmat, hogy együtt örvendhessünk. — Erre vonatkozólag még a következő meghívást vettük: „A székelykeresztúri unitárius gimnázium igazgatósága az 1904—905. isk. évet a VI. gimn. osztály beállítása alkalmából a templomban szeptember hó 4-én (vasárnap) délelőtt a rendes isteni tisztelettel kapcsolatban, ünnepélyesen megnyitja. Ez ünnepélyre cimedet tisztelettel meghívja Székelykeresztúr, 1904. aug. 25. az Igazgatóság. Ünnepély után társasabéd.

— **Gazdakörök vármegyénkben.** Mintha csak a szüktermésű esztendő, az egymásra utaltság érzete hívna tömörülésre népünket, úgy alakulnak vármegyészerte a falusi Gazdakörök. S van is oka kiszagdáinknak a tömörülésre, nemcsak ilyen viszonyai miatt, hanem azért is, hogy okuljanak, tanulják meg értékelni azt a drága földet, melynek minden kis rögét apáink vére öntözte. A papok, tanítók és jegyzők lelkes táboraik sikra szálltak s ezen Gazdakörök alakításában **D o r n e r Béla** székely kirendeltségi megbízott ügybuzgó munkatársaiavá lettek mindenütt. Ilyen hatatos segítséggel, ilyen fáradságot nem ismerő vezetővel, valóban boldogulni kell székely kiszagdáinknak!... Igen ám, de nem elég a Gazdakör megalakítása egymagában arra, hogy rögtön boldognak érezzük magunkat s ezt az „édes semmit tevés” kövesse. Nem bizony. Székely testvéries egyetértéssel, irigység, visszavonás nélkül vegyen részt minden kiszagda az ötlet közvetlenül érdeklő Gazdakör ügyeiben. Mert valamely dolog csak úgy lehet üdvös, áldásos, ha úgy a vezetők, mint az egyes tagok többet tesznek elvállalt kötelességüknél. Jegyezzék meg jól, hogy a pusztá kötelesség teljesítése még nem érdem s az tisztelet és elismerést igen, de hálát, köszönetet nem érdemel. Ha valahol szükség az együttes, állandó kitartás, úgy az a Gazdakör munkálkodásánál kell. Különben közelebből **T o r d á t f a l v á n** 63 taggal, **E n l a k á n** 80 taggal, **M a r o s s y** Mózes ottani körjegyző ügybuzgósága, **B a r a b á s** István unitárius pap, **P é t e r J ó z s e f** tanító és **V é g h** Gyula birtokos lelkes támogatása mellett; **M u z s n a** a községben 60 taggal, **M i k l ó s** Sándor gőz-

malomtulajdonos korelnöksége; **U j s z é k e l y** községben 40 taggal **S z á s z** Elek igazg. tanító elnöke és **M á r é f a l v á n** szintén számos taggal **G y ö r g y** Lázár plebános elnöksége alatt szervezték és alakították meg a Gazdakört. Csak előre! A székely népben minden jó iránt meg van a fogékonyság, csak vezetni, irányítani kell. Erre pedig a községekben a papok, tanítók és jegyzők vannak hivatva, ahol e három vezető faktor egyetért, együtt működik: ott feltétlenül meg lesz a kívánt eredmény!

— **Szeptember első hetében** a Szövetkezetek nemzetközi szövetsége tartja meg Budapesten idei nagygyűlését. Angolok, franciák, németek, dánok, tengerentuliai, a keleti országok kiküldöttei jönnek össze a magyar fővárosban ez alkalommal a szövetkezeti eszme nemzetközi vonatkozása, aktuális napi kérdéseinek a megvitatására. A társaság — ez előre konstatalható — nagyon vegyes lesz. A társadalom csaknem minden rétegéből találhatók a jelentkezők között; kiváló államférfiak, neves politikusok, gazdák, papok, ügyvédek, tisztviselők: egyszóval a nemzetközi értekezletnek csaknem minden tagja más és más élethivatású, de egy dologban egyetértenek, hogy t. i. valamennyi egy eszmének, a szövetkezeti munkának lelkes barátja.

— **Emléket az agyagfalvi réten.** A székely emlék alap javára Gróf Antal és Angyal Mátyás rétmesterek 1—1 koronát adakoztak. Ezt hozzáadva az idáig befolyt 5389 korona 16 fillérhez, az alap összege tesz 5391 korona 16 fill. Fogadják a nemes szívű adakozók hazafias adományukért a végrehajtó bizottság hálás köszönetét. Székelyudvarhely, 1904. aug. hó 18. Ferenczi János, végrh. biz. pénztárnok.

— **A bekárbolozott pocsolját,** mely a Csereutca végén levő hid alatt rontotta a levegőt, tegnap **S z a b ó** Domokos városgazda személyes felügyelete mellett eltávolították. Elismeréssel adóznak a tanács figyelméért s örvendünk, hogy többszöri felszólásunknak a kívánt eredménye meg van.

— **„Megverték a papot”** címmel lapunk f. évi 67-ik számában, a „Különfélék” között egy rövidke közlemény jelent meg. Ezt helyreigazítandó, **A m b r u s** Gergely szenterzsébeti községi bíró — aki a közleményben azzal volt gyanúsítva, hogy a papot ő verte volna meg — egy igen hosszadalmas cikkelyt küldött be hozzánk. Ezen cikkelyből az tűnik ki, hogy a szóban levő pap az ottani gör. kath. lelkész volt, akit azonban ő nem vert meg, hanem a pap azon kijelentése után, hogy „még bírót lóttek meg s az ővele is megtörténhetik”, a papnál levő megtöltött és felhuzva volt kétesövű fegyvert a csendőri járőr jelenlétében elkobozta és mint éjjeli csendzavarót, a papot hazautalta. Ezt pedig megverésnek minősíteni nem lehet. Mit is ilyen értelemben helyreigazítani, szükségesnek tartottunk olvasó közönségünk tájékoztatása végett és **A m b r u s** Gergely községi bíró ur kérésére. Ezzel pedig az ügyet a magunk részéről befejezettnek tekintjük, mert nem lehet hivatásunk egyházi, avagy polgári hatóságok elé tartozó és nem épen épületes dolgokat a nyilvánosság előtt tárgyalni.

— **Tánciskolai tanfolyamot nyit** **S i m k o v i t s** József okl. táncitanító városunkban szeptember elején, a Budapest-szálló nagytermében. Ajánljuk közfigyelembe az előnyösen ismert táncitanítót.

— **Halva talált aggyastyán.** Id. Sebe Ferenc alsósófalvi lakos (78 éves) fűpásztort, aki az ottani közbirtokosság „Verőfény sorka” nevű havasán volt alkalmazva, e hét elején az erdőn halva találták. Az öreg még a hónap elején kalászni ment a „Kis-ág” nevű patakra s akkor nyomtalanul eltűnt és most, hetek mulva — sok keresés kutatás után — találtak hullájára.

— **Egy szolgálta** azonnal felvétetik állandó alkalmazásra. Cím e lap kiadóhivatalában.

— **Kidobott pénz** — bármily csekélynek látszó is — csak az olyan hirdetésért fizetett összeg, amelyet igen korlátolt számú és nem érdekelt közönség olvas. Ellenben a „Székely-Udvarhely” apró és rendes hirdetései — melyeket hetenkint kétszer: *csütörtökön* és *vasárnap* nemcsak Udvarhelyvármegye székhelyén s minden valamire való és számottevő községében, hanem az ország legtávolabbi részében is sok ezren olvasnak — a legolcsóbbak, mert feltétlenül eredményt biztosítók.

— **Ügyvédi iroda áthelyezése.** Dr. Pál Ernő ügyvéd irodáját a kökereszt-térről Kossuth-utca 18. szám alá, saját házába helyezte át.

Csarnok.

Találkozás

Kék volt az ég, fénylett a nap,
Dalolt egy kis madár-csapat.
Virágos kertben, fák között
Akkor láttam először őt.
A fény szemén korom sötét,
A néma ajka is beszéd.
Ígéző rajt, ez is, az is —
Olyan szelid s mégis hamis.

És válnunk kellett: este lett,
Már csillag gyult a hegy felett.
S úgy fájt, hogy lankad a virág,
Mert nevet rá napvilág!
Csak annyit szóltam: ég vele!
Csak rám villámolt két szeme.
Csak reszketett a kéz kezén —
Csak álmatlan lett éjjelem.

Lányi Imre.

Törvénykezés.

Bűnügyi tárgyalások. A helybeli kir. járás-bíróóság büntető osztályánál megtartott tárgyalások rendén Molnár István, Péter Imre és Molnár László kápolnásóláhfalvi lakosokat súlyos testi-sértés vétségeért 14—14 napi fogházra és 20—20 K pb.; ifj. Ferenc István lengyelfalvi lakost ugyanazért 14 napi fogh. és 10 K pb.; Szegedi Lajosné Ilyés Borbála fenyédi lakost lopás vétségeért 21 napi fogházra ítélte a bíróság.

Közgazdaság.

Az élelmi cikkek nagybani árai a budapesti központi vásárcsarnokban.

(A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése a „Székely-Udvarhely” számára 1904. augusztus 26-áról.)

A piac élénk képet mutat, s különösen a gyümölcsfélékben tetemesek a hozatok. Baromfi-neműekben az árak némileg javultak.

Tejtermékek irányzata szilárd.

Tojáspiacon az árak folytonosan emelkedőben vannak s különösen a friss áru keresett.

Mal árák:

Husneműk: marhahús 1.20—1.28 korona, helybeli borjúhús 1.12—1.20 korona, vidéki borjúhús 0.80—1.12 korona, sertésbél 1.—1.20 korona, szalonna friss 1.20—1.24 korona, szalonna, sózott 1.40—1.44 korona, szalonna, füstölt 1.44—1.52 korona, szalonna, olvasztani való 0.—0.—0.—0. korona, hárj 0.—0.—0.—0. korona, sertészsír 0.—0.—0.—0. korona. Bárány párja — korona. Juh leszurva, bőr nélkül 0.—0.—0.—0. korona.
**Füstölt hús (vidéki) kilogrammjára 1.28—1.60 korona, hazai sonka 1.80—2.— korona, szalámia 3.60 korona, nyári 1.20—1.30.
Vágott nyúl darabja 1.80—2.40 korona, fogoly 0.80—0.90 korona, fácán 3.—3.50 korona, szalonna — korona darabonként. Vad-disznó 70—90 fillér, őz hús — korona, szarvas és dömved 80—84 fillér kilogrammonként. Fenyvesmadár darabja — fillér. Őz 1.60—1.80 korona.
Baromfi-félék: élő tyúk 2.40—2.80 korona, rántani való csirke 1.20—1.40 korona, sülti való csirke 1.20—1.80 korona, kacs, sovány 2.—2.80 korona, hizott 3.80—4.20 korona, lud, hizott 8.—12 korona, pulyka, sovány 0.—0.—0.—0. korona, hizott 0.—0.—0.—0. korona. Idei liba darabja 0.—0.—0.—0. korona, idej kacs darabja 0.—0.—0.—0. korona. Vágott hizott liba 1.12—1.24 korona, vágott hizott káppan, kacs és pulyka 1.20—1.30 korona kilogrammonként.
Tovább: (centrifugál) 2.20—2.40 korona, főzővaj 1.60—1.90 korona kilogrammonként. Tehéntúró kilogrammjára 14—20 fillér.
Zelidsgépek: Burgonya (vagonáru) sárga 9.—10.—0.—0. korona, rózsá 8.—8.60 korona, fehér 0.—0.—0.—0. korona száz méterhátsánsként. Hagyma 50 kl. zsákokban zsákkal együtt 4—8 K mm. Makói érett 14—15 K. Sárga répa 6—10 K. Petrezselyem 6—10 K. Zeller 100 drb. 2—3 korona. Borsó — fillér. Közép 0.—0.—0.—0. K. Zöld bab mm. — K. Zöld paprika 100 darab 0.—0.—0.—0. K. Idei fejes káposzta 100 drb 12—14 korona. Kalarabé — K 100 darabonként. Torma — fillér darabonként. Paradicsom — korona.
Gyümölcs-félék: Szőlő (nyári) 36—40 fillér kilogrammonként. Alma, válogatott, elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathan, Török-bálint stb.) 15—18 korona, másodrendű alma 10—12 korona, harmadrendű apró áru 0.—0.—0.—0. korona méterhátsánsként. Körte, elsőrendű 26—30 korona, másod. 16—20 K mm. Ringló befőzni való 0—0 K. Mozyoró — K, dió — korona méterhátsánsként. Aszalt szilva — korona. Szilvaiz: — korona méterhátsánsként. Földi eper 0.—0.—0.—0. korona kilója. Sárga dinnye 100 drb 24—30 K. Görögdió 100 drb 28—40 korona. Őszi barack befőzni való — korona.
Déligyümölcs (gondosan átesomogolva, vidékre is ad rak-tárunk): Citrom 300-as 0.—0.—0.—0. korona, 360-as — korona, narancs 160-as — korona korona, 200-as 0.—0.—0.—0. korona, 300-as — korona, 360-as — korona, 300-as — korona, vérbélli 160-as — korona, 200-as — korona, 300-as — korona, 300-as — korona, mandarin 80-as — korona, 100-as — korona. Kosáráru — fillér kilogrammonként.
Méz: pergettett akác 60—70.— korona, hárs 50.—60 korona. kilogrammonként, szárított gomba — korona kgként. Mak (kék) — fillér kilónként. Sajtók: Romadour 25 és 50 dekás téglákban 1.40—fillér, grói 1.40—0.— korona, juhsajt 0.— korona ementhai 0.— korona, trappista 1.60 korona kilogrammonként.
Tojás: Bácskai 68—70 korona, erdélyi apróbb áru 58—60 korona lánánként (1440 drb.), apadt — korona. Meszes — korona.**

Az őszi vetések ideje és sorrendje. A őszi vetendő magvak közül mindenestre először a rozst vetjük el és pedig szeptember első nap-

jaiban, mert a rozst csak őszi bokrosodik s ha e tekintetben a késői vetés miatt elmaradt, azt tavasszal pótolni semmi esetre sem fogja. Azt se feledjük el, hogy a rozst üledett talajt kíván. Az alkalmazandó szuperfoszfátot vagy egyéb műtrágyát, tehát már az első szántás, rendszeres tarló buktatás után augusztus 20 ig okvetlenül szántuk ki, hogy a talajnak legyen ideje megüledni a vetés idejéig. Buzát már vethetünk meg nem üledett talajba is s ennek elvetésére van elég idő szeptember második felében, október elején is. Buza alá is — chilalétrómot kivéve — őszi kell a műtrágyákat alkalmazni a vetőszántás előtt.

Szerkesztői üzenetek.

Gazda. A quarter, angol gabonaérték = 64 gallon, vagyis 290.78 liter; sulyban 28 angol kereskedelmi fontot jelent = 1270 kilogramm.

Sz. L. Derzs. A székelykeresztúri állami tanítóképző intézetben a IV-ed éves növendékek osztályvizsgálata folyó évi szeptember 1-én lesz.

M. K. H. A helybeli polgári leányiskolában az egész évi tandíj 20 K, beiratási díj 2 K, értesítő díja 2 K, összesen 24 korona. Ennek fele a beiratáskor, második fele pedig február elején fizetendő. Szegény sorsu, jó tanuló gyermekek tandíj elengedésben is részesülnek, ha a kir. tenfelügyelőhöz címzett kérésüket az igazgatónál beiratáskor átadják.

Vidéki szülő. Az irtalmas nővérek vezetése alatt álló helybeli róm. kath. leányiskolában az egész évi tandíj 8 korona, a beiratási díj 1 korona, melyből azonban tantával és krétával is ellátják az év folyamán a gyermekeket. Igen. Az V. osztály a polgári I-sóval, a VI. osztály pedig ugyancsak a polgári leányiskola II. osztályával egyenlő képesítést nyújt. Így tehát felvételi vizsgáról szó sem lehet. Nyugodtan bízhatja az irtalmas nővérekre leánykáját. Páratlan szorgalommal, teljes hivatottsággal tanítanak és nevelnek.

Nyilt-tér*

— Rövid használat után nélkülözhetetlen. —
Igen alkalmas utazásoknál.
— Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva. —

Bonyiványi eltt Bécében,
1887. jul. 3-án.

Sz. Kalodont

nélkülözhetetlen
fogtisztító-szer.

Elsőrangú higiénikusok elismerik, hogy egészségünk fentartásánál nem nélkülözhető a fogak és szájüreg gondos ápolása. Nevezetesen gyomorbetegségek hárrhatók el ez által ennél legsikeresebbnek bizonyul a „KALODONT”, mely az antiszeptikus hatást a fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kitűnően egyesíti.

* Az e rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget sem vállal a Szerk.

Pró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillérért közli a kiadóhivatal.

Négy jármás ökröt felibe való telettetésre elfogadok. Cim e lap kiadóhivatalában.

Schicht-szappan

„szarvas“

vagy

„kules“

Jeggyel

legjobb, legkladásabb s ennél fogva legolesőbb szappan. — Minden káros alkatrészeketől mentes.

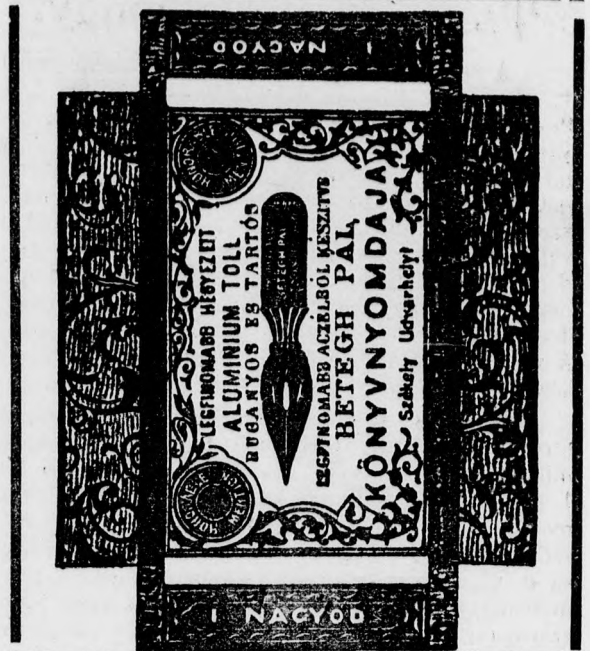
Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Polgári-leányiskolás tanulókat

elfogad teljes ellátásra, jutányos árért özv. Pál Jánosné, Kossuth-utca 35/b., az iskola átellenében.

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!

Hirdetmény.

A székelyudvarhelyi „Bőryanag beszerzési szövetkezet” felszámolás alatt felszámoló bizottsága közhírré teszi, hogy az 1904. évi febr. hó 21-én tartott rendkívüli közgyűlés a szövetkezet felszámolását elhatározta s ezen határozatot a székelyudvarhelyi kir. törvényszék 1315—904. polg. szám alatt kelt végzésével jóváhagyta.

Felhívjuk tehát a szövetkezet hitelezőit és az érdekelteket, hogy követeléseiket a jelen hirdetmény harmadszori közzétételétől számított hat hó alatt érvényesítsék.

Kelt Székelyudvarhely, 1904. aug. hó 25.
Bőryanag Beszerzési Szövetkezet felszámolás alatt.
Orbán Dénes, Szébeny Antal, Gyerkes Mihály, Miklós Ferenc.

Teljesen érett

== hevesi görögdióye ==

legjutányosabb árban

Gál János utóda fűszerkereskedésében Székelyudvarhelyt kapható.

Tüzifa szükséglet.

A helybeli róm. kath. főgimnázium és kapcsolatos internátus a finevelő intézet részére 500 köbméter **tüzifa** szükségese. A tűzifa lehet bükk-és gyertyánfa. Akik ennek szállítását vállalni akarják, zárt ajánlataikat **folyó évi szeptember hó 10-ig** adhatják be a főgimnázium igazgatóságához 100 korona óvadék melléklésével.

A szállítást bármikor megkezdhetik, de november hó 20 ig be kell fejezni.

Az igazgatóság.

Antracén író-tenta

legjobb és állandóan friss minőségben gyári áron a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában (Betegh Pál könyv-papír-, író- és rajzszerekkereskedésében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15. szám alatt kapható!) Ezen kitűnő tenta a tollból könnyen sötétkéken folyik, csak hamar megkeledek és a tollat nem rontja. Rendes írás és másoláshoz egyformán kiválóan használható! Ismét eladónak rendkívüli kedvezmény.

Benedek, Nagy és Konrad

első székely cipőraktára Székelyudvarhelyt. Kossuth-u. Dus választék csinos és tartós cipőkben! Mérték utáni megrendelések pontos kivitele. Fredin cipőkenőcs kapható. Egy doboz 60 fillér.

Petőfi összes költeményei 1 és 2 koronás díszkötésekben Magyar és Olcsó Könyvtár sorozatai; óvodás és iskolai táskák nagy választékban Betegh Pál könyvkereskedésében Kossuth utca 15. sz. alatt kaphatók.

Egy javított fedeles kocsi teljesen jó állapotban eladó Dávid Gergely Kovácsmesternek Székelyudvarhelyt, Petőfi-utca 26. sz. — telelősség és jótállás mellett. Ócska kocsikat becserelel s készíti újakat és elvállal mindennemű javítást a legjutányosabb árért.

Eladó ház.

Székelyudvarhelyt, az Árpád utcában, Szorger Irma tulajdonát képező kőház, mely 5 szoba, 1 konyha, kamara és melléképületekből áll és külön udvarral bir — örök áron eladó. Eladási ára 9000 korona. Levél útján, vagy személyesen értekezni lehet a tulajdonosnőnél Marosvásárhelyt, Régi-kőház-utca 15. szám alatt.

BOR. Jó és olcsó asztali csemege és gyógyborok literenkint 28 krtól 1 frt 40 krig Fernengel Gyula bor nagykereskedésében kaphatók. 5 literen felüli vételnél külön kedvezményes árak.

Ruggyanta-bélyegzők kaphatók és pontos kivitelért felelőség mellett megrendelhetők: Betegh Pál könyv- és papirkereskedésében Székelyudvarhelyt.

Fűszer-, porcellán- és üveggereskedés!

Csodálatos olcsó a Borhegyi borviz! — Üvegenként csak 6 fillér. — Ezen természetes ásványvizet kitünő eredménnyel használják: hurutos bántalmakban, idült hörghurutban, a gümőkór lerakódásának első stádiumában, a gyomor rendellenes működésében, a májműködés és epekészítés rendellenességeiben, az epekövek eltakarítását szembe-tűnően könnyíti, a bélhurut minden nemében, a nyálkás aranyérben, haszervi dugulásokban, húgykő képződéseiben, mézes húgyárban, görvél- és mirigydagokban, angolkóros csontágyulás- és sorvadásokban. — A legkitünőbb üdítő ital, borral vegyítve páratlan! — Hetenkint háromszor friss tölts! — Raktár: SZENTPÉTERY GERGELYNÉL, Székelyudvarhelyt.

Faeladási hirdetmény. Oroszhegyen (Udvarhelyvármegye) Tamás Pál utódai — 244 ho'd területű — erdejében levő összes bükk, mely 26352 m³ műfára és 39528 m³ tűzfára becsültetett, szeptember hó 4-én d. e. 10 órakor Oroszhegy község házána! megtartandó nyilvános árverésen eladatik. Kiküldési ár 14493 K 60 fillér. Oroszhegy, 1904 aug. 18. Özv. Tamás Pálné, Tamás György gyámok.

Koresma-haszonbéri hirdetés. Felsőboldogasszonyfalva község koresma-házát 1905., 1906. és 1907. évre folyó évi szeptember hó 3-án délelőtt 8 órakor nyilvános árverésen haszonbérbe ki fogja adni. Az árverezési feltételek a felsőboldogasz-

szonyfalvi körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Felsőboldogasszonyfalva, 1904. aug 18. Biró Ferenc, Ferenczy Lajos, k. főbíró, körjegyző.

282-1904. vghüi szám. Árverési hirdetmény.

Alólírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a temesvári kir. törvényszéknek 1902. évi 11515-p. sz. végzése következtében Dr Fáy Ignác ügyvéd által képviselt Budai Vilmos temesvári cég javára Bartha Andor bardoczi lakos ellen 209 K s járuléka erejéig 1902. évi július hó 22-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1600 K-ra becsült következő ingóságok, u. m: 10 tehén nyilvános árverésen eladotnak. Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíró 1902. évi V. 358/1. sz. végzése folytán 209 K tőkekövetelés és ennek váltódíj és eddig összesen 36 korona 82 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Bardoczon alperesnél leendő eszközölésére 1904 évi szeptember hó 10-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett in-

góságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Oklánd, 1904. évi aug. hó 14. napján. POLLÁK IGNÁC, kir. bír. végrehajtó.

Olcsó csemege szőlő kapható Szél Géza üzletében Székelykereszturt. Egy kosár bérmentve 3 K 60 fillér.

Méregmentes. Szabadalmazva 1216. sz. FUCHSOL. Kipusztítja az összes rágóállatokat és pedig: patkányokat, házi- és mezei egereket, emberekre és házi állatokra való veszély nélkül. Kipusztítja az összes férgereket, u. m. poloskát, bolhát, svábbogarakat, molyt stb. a fajzattal együtt. nem általános szer, hanem minden állatnem részére külön szer létezik. Kapható vidéki városokban, gyógyszerészeknél, fűszerkereskedőknél és Ujházy Árpád és társai vegyészeti laboratóriumában Pozsonyban. Egyedüli elárúsító Székelyudvarhely város és vidéke részére: Solyomossy János ur gyógyszerész Székelyudvarhelyt.

Betegh Pál könyv-, papir-, író- és rajzszekereskedésében (Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 15.) tulhalmozott raktár miatt kaphatók: EMLÉK-ALBUMOK fényképekhez és levelező-lapokhoz legolcsóbb árban. GYERMEKEKNEK remek képes- és meséskönyvek leszállított áron. HELYI ÉS MŰVÉSZI LEVELEZŐ-LAPOK dus választékban. HEGEDŰK, okarinák, hegeduvonók, hurrok és más fűszerelések elsőrendű gyárakból. KINAI DISZ- és kézi legyezők változatos kiállításban. ÉNEK ÉS IMAKÖNYVEK különböző valásfelekezeti hívek számára. IFJUSÁGI IRATOK a legjelesebb íróktól nagy választékban. PALLAS NAGY LEXIKONA — tíz első kötete — mélyen leszállított árban. DERZSI ÉLET-KÖNYVE, mint állandó házi-orvos. — Legbiztosabb gyógymód, mely szerint az eddig gyógyíthatatlan betegségek is házilag feltétlenül és ingyenesen gyógyíthatók. Elsőrendű orvosi véleményre az EMKE. népkönyvtárai számára 100 példányt elfogadott. Bolti ára 3 K, most csak 2 korona. A „KEGYELET OSZLOPA”. Irta Bod Károly. — Tizenegy halotti ima, kilenc temetési beszéd különböző alkalmakra. Bolti ára 2 K 20 fillér, most 1 K 60 fillér. PÁLFI LAJOS: „Okszerű méhészet kézikönyve kérdések és feleletekben.” — Szöveg közé nyomtatott ábrákkal; ára 1 korona. Ajándék könyvek legdusabb raktára!

zám
lőkat
l Jánosné,
en.
vatkozni!
eszerzési
6 bizott-
febr. hó
övetkezet
ozatot a
15-904.
yta.
lezőit és
elen hir-
nitott hat
ó 25.
blás alatt.
Mihály,
Székely-
és kap-
zére 500
et bükk-
ni akar-
hó 10-ig
noz 100
de no-
tóság.
racen
tenta
és állan-
riss minő-
gyári ára-
Székely-
ely” ki-
vatalában
gh Pál
- papir-,
rajzszere-
edésében
udvar-
Kossuth-
5. szám
apható)
i t u n ó
a tollból
a sőtétké-
rik, csak
megfeke-
s a tollat
ntja. Ren-
és más
gyfor-
kiválóan
ható! Is-
ladóknak
üli ked-
mény.

— Kérje mindenütt a magyar gyártmányu Müller-féle (minden fajtájú) tentát, tust, pecsétviaszot és aquarell festéket.

A jó magyar

konyhák ételeit tárgyalja s világos és érthető példáival nélkülözhetővé teszi a tapasztaltabb — tehát okvetlen nagyobb áldozattal járó — szakácsné segédkezését Szekula Teréz „Szegedi új Szakácskönyve”, melyben az étek leírása több, mint egyezer szám alatt van ismertetve. A jó ételeknek olcsón való előállítására tanítja a magyar gazdaszonyokat. Magában foglalja ezen kívül a legkitűnőbb sütemények, befőttek készítését s a konyhaművészet minden ágában pontos utasításokat ad. A 436 oldal terjedelmű, kemény táblába kötött könyv ára pedig csupán 3 korona s kapható Betegh Pál könyvkereskedésében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15-ik szám alatt.

Őszi trágyázáshoz

Thomas-salakliszt

helyesen alkalmazva, minden növénynek a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágyája. — Kivánatra szakmunkákkal és árajánlattal készségesen szolgál

Kalmár Vilmos

Budapest, VI., Teréz-körut 3.,
a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H.,
Berlin, magyarországi vezérképviselője.
Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre! Minden zsák ólomzár-
ral s tartalomjellel van ellátva!

Mint gyógyvíz csodáhatásu.

Kászoni Főkut.

Természetes gyógy borvíz!

Kizárólagos főraktár Udvarhelyvármegye egész területére: SZENTPÉTERY GERGELY fűszer-, üveg-, porcellán- és diszjúru kereskedésében Székelyudvarhelyt, Deak-tér 15 szám alatt. — Üvegenkénti ára 12 fillér.

Mindig friss szállítmány.

ÖNTANULÁSI CIMBALOM-ISKOLA!!!

Minden cimbalom-kedvelő használja a Kovács-féle öntanulási-iskolát, melyből mindazok, kik olvasni tudnak, magányosan, tanító nélkül sajátítják el a cimbalom-játékot és a hangjegy ismeretét — olyannyira, hogy ezután már bármely kottából tökéletesen játszik a tanuló. Az iskola 10 leckét, 10 rajzot és a legújabb 50 magyar népdalt tartalmazza. Jóakarattal figyelemztem azonban a mélyen t. cimbalom-kedvelő közönséget, hogy iskolám a legcélravezetőbb, a legújabb módszert és szakmú, ne tévesse össze tehát más és nem szakemberek alkotásával. A kétszeres költség megkímélésé céljából említem újból, hogy egyedül, valódi öntanulási cimbalom-iskola csak a Kovács János-féle. — Ára 10 korona. — Kapható a szerzőnél: Kovács János, okl. cimbalom-tanárnál Budapest, Erzsébet-körut 5-ik szám.

Két uri-leányt

vagy fiatal uri fiút felfogadok teljes ellátásra, mosattással, külön szobában, kellő felügyelettel, egyenkint havi 50 korona fizetésért. Lakás minden iskolához közel, a központban van. Tisztelettel:

Nagysolymosi Koncz Ármin

gyógyszerész,

Székelyudvarhelyt, Batthyány-tér (Régi főpiac-tér.)

Irnokot keresek

szép írással, aki lehetőleg németül is tudjon írni és olvasni.

Kereskedelmi képzettséggel bírók s irodákban már alkalmazva voltakra reflektálok.

Személyesen jelentkezők is hozzák magukkal írásba foglalt, eddigi foglalkozásukat leíró, fizetési igényüket tartalmazó — ajánkozásaikat.

Irni, olvasni s számolni

tudó nős, a városban helyi és személyi ismeretekkel bíró, a szóda-víz gyártásához és kihordásához alkalmazandó s üzleti érzékkel bíró iparos, vagy más egyént keresek.

Ajánkozásuk szintén a fent irt módon történjenek.

Koncz Ármin.

Eladó szálloda és kerthelyiség.

Székelyudvarhelyt, a „Hungária” szálloda és kerthelyiség (Koronkay-féle) teljes vendéglői felszereléssel együtt eladó. Értekezhetni: Dr Solymossy Lajos tulajdonossal.

Mindenütt, minden gyógyszerárban kapható. Othon, valamint utazás alkalmával nélkülözhetetlen szer a

Thierry gyógyszerész balzsama

mindenütt ismeretes, mindenhol elismerték.

Rossz emésztésnél és ennek mellékjelenségeinél a leghathatósabb, mint felfűgés, gyomorgöres, étvágytalanság, katarhus, gyuladások, gyengeség, fölfúvadás stb.

Görcs- és fájdalomcsillapító, köhögést megszüntető, nyálkaoldó és tisztító.

Legkisebb postaküld. 12 kis vagy 6 nagy üveg 5 korona költségmentesen, 60 kis vagy 30 nagy üveg 15 korona költségmentesen.

A raktárak kicsinyben 1 kis-üveget 30 fillérért, duplaüveget 60 fillérért árusítanak.

Tessék az egyedüli és egyetlen törvényesen védett zöld apácavédjegyre „Ich dien” ügyelni. Egyedül valódi. — Ezen védjegy utánzása és forgalombahozatala, valamint más törvényesen meg nem engedett, ismételés nincs megengedve s az ily forgalomba nem hozható balzsamvédjegy törvényesen üldöztetik.

Thierry A. gyógyszerész Centifoliakenőcse

Schutzengel-Apothek

des A. THIERRY in PREGRADA

fájdalomcsillapító, puhító feloldó, huzó, gyógyító stb. — 3. 0 korona franko. A raktárakban kicsinyben 1.20 korona tégyenként.

Központi raktár Budapest Török J. gyógytára, dr Egger Leo gyógytára, Vértes gyógyszerár Lugos. Közvetlen megrendelések így címzendők:

Schutzengel-Apothek des A. Thierry in Pregrada bei Rohits-Sauerbrunn.

Ha az összeg előre beküldetik, ugy a küldemény egy nappal előbb érkezik meg, mint utánvétellel és elesnek az utánvételi költségek, azért ajánlatos az összeget azonnal küldeni és a postautalvány szelvényén megtenni a rendelést és pontos címet írni.

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

Alapított: 1865.

o o o o női- és férfi divatruháza Székelyudvarhelyt, Batthyány-tér 4-ik szám. o o o o Alapított: 1865.
Legolcsóbb bevásárlási forrás! Gyors és pontos kiszolgálás!

Üzletemet az eddigi helyiség jobb szárnyába helyeztem át!

Együttal a n. é. közönség igényeinek megfelelőleg tetemesen megnagyobbítottam és dusan felszereltem mindennemű női- és férfi divatárakkal.

Férfi- és iskolai fiugyermek kész öltönyökben nagy választék, legolcsóbb árak!

Tavaszi és nyári divatcikkek dus raktára. o o o

Férfi- és női ruhák teljes elkészítése elsőrendű műtermekben! o o o

Menyasszonyi o kelengyék nagy választékban! o

Állandó nagy választék bluz- és ruha selymekben féláron is alul!!

Legnagyobb o raktár férfi és fiu ruháknak való posztókban, páratlan olcsó árakban, kiváló minőségekben! o o

Férfi és fiu kész-ruhák áruháza. Ezen ágban a legvégéig menő olcsó árakat biztosítom, miért is különösen bátor vagyok az elősoroltakra föl hívni a közfigyelmet!

Férfi, női és gyermek cipők kiváló minőségben, versenyen kívüli árakban! o o

Csinos női- és férfi sport, tennis és torna-cipők dus választékban.

Illatszerek, szappanok, ruha- és hajkefék! o o

Uti bőröndök és kézi-táskák. o o